

NEMZETI NÉPEGÉSZSÉGÜGYI ÉS GYÓGYSZERÉSZETI KÖZPONT

Kémiai Biztonsági és Kompetens Hatósági Főosztály Biocid Kompetens Hatósági Osztály

A Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ (NNGYK) csípőszúnyogok elleni védekezéssel kapcsolatos tájékoztatása helyi önkormányzatok részére.

A NNGYK/36046-2/2025 iktatószámú körlevél

Tisztelt Polgármester Asszony/Úr!

Először is az egészségügyi államigazgatási szervek nevében meg szeretném köszönni mindazon intézkedéseket, melyeket a települési önkormányzatok tettek a szúnyogok elleni szervezett védekezés korszerűsítése és a lakosság informálása terén és, hogy hatóságaink ellenőrzéseiben partnerként közreműködtek.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdésének 5. pontja értelmében a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok közé tartozik a környezet-egészségügy, azaz többek között a rovar- és rágcsálóirtás, valamint az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 153. § (1) bekezdésének b) pontja alapján a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében a települési önkormányzatok biztosítják a külön jogszabályban meghatározott rovarok és rágcsálók irtását. A fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről szóló 18/1998. (VI. 3.) NM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 36. § (2) bekezdése szerint a vérszívó szúnyogok egészségügyi kártevőnek minősülnek, melyek ellen védekezni kell.

A 36.§ (1) bekezdésével összhangban a szúnyogok elleni védekezés nem kizárólag a vegyszeres szúnyogirtást jelenti, hanem a vérszívók megtelepedésének, elszaporodásának megakadályozását (szúnyoglárvá-irtást és tenyészőhely felszámolást) is. A (4) bekezdés értelmében az érintett terület fenntartója köteles a vérszívók elleni védekezésről gondoskodni.

Az előírások alapján, az egészségügyi, környezetvédelmi, gazdasági szempontokat és az rendelkezésre álló védekezési módszerek korlátait szem előtt tartva

- magáningatlanok esetében az ingatlan tulajdonosának, használójának kötelessége megakadályozni a szúnyogok szaporodását az ingatlanjuk területén;
- a szúnyogok elszaporodásának megakadályozása érdekében az önkormányzatok részére erősen ajánlott a szúnyoglárvák irtása közterületeken lakott területen kívül- és belül;
- a felnőtt szúnyogok elleni kémiai szúnyogirtást pedig lakott területen belül – és kimondottan indokolt esetben – végeztesse el az önkormányzat vagy az országos szúnyoggyérítési program végrehajtói.

A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény végrehajtásáról szóló 234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet 6/A. § (2) bekezdése alapján valósul meg a katasztrófavédelem által koordinált országos szúnyoggyérítési program, mely során a kezelések elsősorban jelentős szúnyogártalommal érintett területekre, azaz a Duna, a Tisza és mellékfolyói, valamint a kiemelt turisztikai régiók (Balaton, Velencei-tó, stb.) vonzáskörzetére terjednek ki.

Cím: 1097 Budapest Albert Flórián út 2-6. Tel: + 36 1 476 1195,

e-mail: kembizt@nngyk.gov.hu

Hivatali kapu KRID azonosító: 163763102

A kormányhivatalok 2023-ban végrehajtott országos ellenőrzéseinek tapasztalata alapján az önkormányzatok szinte kivétel nélkül, megfelelő formában tájékoztatták a lakosságot a szúnyogirtási beavatkozásokat megelőzően. Emellett, a ház körüli szúnyogszaporulat megfékezésére felhívó posztert/információs anyagot nagy példányszámban helyezték ki és osztották meg saját kommunikációs csatornáikon. Bízom abban, hogy ezt a jó gyakorlatot az elkövetkezendő szezonok során is sikerül fenntartani.

A szúnyogirtás kivitelezésére vonatkozó szórványos panaszok és a 2023-ban végrehajtott ellenőrzések tapasztalatai alapján jogszabályi szigorítás történt a szúnyogirtás szolgáltatói által teendő bejelentésekre vonatkozóan. Ez lehetővé tette, hogy a járási hivatalok hatékonyabban ellenőrizhessék a szúnyogirtást megelőző (indokoltági) és záró (eredményességi) méréseket. A feladatra kollégáink kiemelt figyelmet fordítottak 2024-ben, és azt tapasztaltuk, hogy a szúnyogirtást végző vállalkozók szabálykövetése tovább javult. Az ellenőrzött földi kémiai szúnyogirtások hatékonysága pedig átlagosan 87% feletti.

A Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság és a Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ is törekszik arra, hogy a biológiai szúnyogirtás egyre nagyobb szerepet kapjon a már megszokott kémiai gyérítések mellett. A szúnyoggyérítés helyes gyakorlatának kialakítása közös érdekünk. Pozitív benyomásunk, hogy egyre több önkormányzat is osztja törekvéseinket és egyre nagyobb tapasztalattal rendelkeznek a szúnyogirtás témakörében. A lakossági – és egyes önkormányzatoktól érkező panaszokból is – az derül ki viszont, hogy még mindig vannak nyitott kérdések.

Jelen levelem folytatásában (II. melléklet) több, gyakran felmerülő kérdésre közösen próbálunk választ nyújtani. Ezen felül olyan javaslatokat, kéréseket fogalmaztunk meg az önkormányzatok részére, melyek hozzájárulhatnak a szúnyogmentes környezethez és a fenntartható védekezéshez és a szúnyogirtás színvonalának növeléséhez. Bízom Tisztelt Polgármester Úr/Asszony szíves egyetértésében és együttműködésében.

Köszönettel,

Dr. Müller Cecília
országos tisztifőorvos

Lakossági gyakran ismételt kérdések

A Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ és a Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság is számos megkeresést kap a szezonban a csípőszúnyogok nagyszámú, zavaró jelenléte kapcsán. A megkeresésekből kiderül, hogy elsősorban a szúnyogirtás kivitelezésével kapcsolatos alábbi kérdések foglalkoztatják a lakosságot.

- Miért végeznek szervezett szúnyogirtást Magyarországon?
- Ki rendeli el, ki rendeli meg és ki végzi a szervezett szúnyogirtást Magyarországon?
- Kihez fordulhatunk, ha azt szeretnénk, hogy a településünkön szervezett szúnyogirtást végezzenek?
- Kihez fordulhatunk, ha azt szeretnénk, hogy a településünkön ne végezzenek szervezett szúnyogirtást, vagy a szúnyogirtás a jelenlegitől eltérő módszerrel történjen?
- Ki engedélyezi az irtószerek felhasználását és a szervezett szúnyogirtást?
- Ki ellenőrzi a szúnyogirtás szabályszerűségét?
- Milyen módszerekkel történhet a szervezett szúnyogirtás? (felhasználható irtószerek és a különböző technológiák előnyei, hátrányai)
- Ártalmas-e a szúnyogirtás az emberekre és a környezetre nézve?
- Miért vezették ki a gyakorlatból a légi kémiai szúnyogirtást?
- Milyen körülmények között kerülhet mégis engedélyezésre a légi kémiai szúnyogirtás?
- A földi kémiai szúnyogirtás nem elég hatásos, mi lehet ennek az oka?

A kérdésekre külön tájékoztató anyagot készítettünk, mely a <https://mnk.gov.hu/index.php/jarvanyugyi-es-infekciokontroll-foosztaly/141-lakossagi-tajekoztatok/altalanos-tajekoztatok/2596-gyakran-ismetelt-kerdesek-a-szunnyogirtasrol.html> érhető el és akár az önkormányzatokhoz érkező lakossági megkeresések megválaszolásához is segítséget nyújthat.

A katasztrófavédelem által koordinált országos szúnyoggyérítési program kapcsán gyakran intézett kérdésekre a <https://www.katasztrofavedelem.hu/45/szunnyoggyerites-gyik#ablak> honlapon található felvilágosítás.

A biológiai szúnyogirtás előnyben részesítése

Az önkormányzat, mint a szolgáltatás megrendelője, kulcsfontosságú szereppel bír. Bár a földrajzi adottságok miatt nem minden esetben hagyatkozhatunk csupán a biológiai irtásra, annak prioritizálása kiemelten fontos. Különösen azokon a településeken, ahol, vagy amelyek környezetében ismert jól meghatározott szúnyogtenyésztő-helyek (pl. árterek, mocsaras, belvizes területek, vizesárkok) okozzák a szúnyogártalom jelentős részét, az időben indított biológiai irtással a szúnyogok nagyszámú megjelenése bizonyos fokig megelőzhető, illetve a kisebb egyedszám fenntartható.

A szúnyogirtó szolgáltatást végző vállalkozónak minden esetben mérlegelniük kell, hogy adott területen a szúnyogirtás milyen módszerekkel valósítható meg. **Amennyiben kivitelezhető, a biológiai szúnyogirtást és a szúnyogok tenyészőhelyeinek felszámolását előnyben kell részesíteni a kémiai szúnyogirtással szemben. Ez nem pusztán formális, általános előírás, hanem annak a záloga, hogy a szúnyogok elleni szervezett védekezés valóban fenntartható, integrált módon történjen.**

Amennyiben az önkormányzat olyan vállalkozást bíz meg a település szúnyogirtási feladataival, amely kizárólag kémiai szúnyogirtást végez, az már a lehetőségét is kizárja annak, hogy a biológiai lárvairtást érdemben mérlegeljék és arra sor kerülhessen.

Javasoljuk ezért, hogy – különösen az árvíz, belvíz, vizes élőhelyek – tekintetében érintett települések a szúnyoglárva-irtással kapcsolatos feladatokban is tapasztalattal rendelkező szolgáltatóval szerződjenek. Az is jó gyakorlat lehet, ha szerződés szerint külön szolgáltató látja el a szúnyoglárva-irtási feladatokat és másik szolgáltató a kémiai szúnyogirtási feladatokat. Az azonban mindenképpen kerülendő, hogy egy vizes élőhellyel érintett település kizárólag kémiai szúnyogirtásban érdekelt szolgáltatóval szerződjön.

Jelenleg viszonylag kevés szolgáltató végez rendszeresen szúnyoglárva-irtást. Az önkormányzatok változó megrendelői igényeivel a piaci folyamatok azonban felzárkóztathatják a szolgáltatói oldal kínálatát. Feltétlenül javasolt a szúnyoglárva-irtás megkezdése előtt erre a feladatra specializált szakemberekkel felmérni a tényleges tenyészőhelyeket. A szúnyogirtás megtervezése során azt is figyelembe kell venni, hogy az emberközeli életmódú inváziós szúnyogok jelentős számban képesek magántelkeken, apró vízmegállásokban fejlődni. Ebben az esetben a szervezett biológiai gyérítés önmagában nem vezet eredményre, csak a lakosság aktív közreműködésével – ezen tenyészőhelyek felszámolásával vagy kezelésével – érhető el eredmény.

A 2024 májusában – júniusában tapasztalt áradáskor a nyugati országrészből érkező panaszok rávilágítottak arra, hogy bár a lakosság részéről a szúnyogirtásra az igény adott volt, számos önkormányzat csak a szúnyogpopuláció felszaporodása után kezdte el szervezni a szúnyogirtást. Megelőző jellegű szúnyoglárva-irtásra, amely elejét vehette volna a fokozott szúnyogártalom kialakulásának, nem fordítottak figyelmet.

A biológiai szúnyogirtási módszer hátránya, hogy több szakértelmet, háttérmunkát és tervezést igényel, mint a kémiai irtás. A szúnyoglárva-irtás tenyészőhelyeit fel kell deríteni (feltérképezni), számon kell tartani és az irtószert a megfelelő időpontban (a lárvák megjelenése után rövid időn belül) kell alkalmazni akár néhány heti rendszerességgel.

Javasoljuk ezért, hogy a szúnyoglárva-irtási feladatokra a szezon előtt – szerződés szintjén – készüljenek fel. A szerződés térjen ki a szúnyogtenyészőhelyek meghatározására, nyomon követésére a vízállás és időjárás függvényében, valamint helyszíni, entomológiai felmérésekre is. Az önkormányzatok a helyismerettel rendelkező szerződött független szakértőivel a szúnyogirtást végző vállalkozóval egyeztetve jelöljék ki a kezelendő területet és a szúnyogirtás módszereit. A szúnyoglárva-irtás előkészítése az első év során a legkörülményesebb. A későbbiekben már felhasználhatók a szerzett tapasztalatok, az előntött területek a csapadékmennyiséggel és/vagy vízállással összefüggésben könnyebben megtalálhatók, előre jelezhetők lesznek.

Más önkormányzatokkal való tapasztalatcsere, együttműködés

A szúnyogtenyészőhelyek megfigyelésére és a szúnyoglárva-irtás hatékonyságának mérésére több önkormányzat külön szakértőkkel szerződik. Főleg nagyobb városoknál előfordul, hogy a köztisztasági, városüzemeltetési feladatokat ellátó, több éves vagy évtizedes tapasztalattal rendelkező cégeiket bízzák meg a szúnyogirtás szervezési- és akár végrehajtási feladataival is.

Véleményünk szerint konstruktív lehet, ha az önkormányzatok egymással egyeztetnek, tapasztalataikat megosztják a szúnyogirtás kapcsán, és remélhetőleg a legjobb gyakorlatok tudnak így elterjedni köztük.

Egy relatív kis kiterjedésű vizes élőhelyről a szúnyogok (fajtól és széljárástól függően) több kilométerre terjednek szét. Ez azt jelenti, hogy egy kisebb célzott kezeléssel egy nagy kiterjedésű területet védelme biztosítható. Ugyanebből következik, hogy a település környezetében az összes tenyészhelyet szükséges kezelni, hogy ne áraszhassák el a védendő területet a szúnyogok. A települések közigazgatási határán belül tehát nem mindig oldható meg a probléma. Ha csak arra gondolunk, hogy akár egy folyó átellenes partjain már legalább két különböző önkormányzat illetékessége a szúnyogirtás elvégzése, világos, hogy a hatékony védekezésben az önkormányzatok együttműködése elengedhetetlen. Nem véletlen, hogy a biológiai szúnyogirtásra támaszkodó sikeres külföldi programok sem csak önkormányzati szinten valósulnak meg, hanem regionális szervezethez tartoznak.

Javasoljuk ezért, hogy különösen a nagyobb kiterjedésű vizes élőhelyek körüli települések közös ügyként, összehangolva végeztessék a szúnyoglárva-irtást és az azzal összefüggő feladatokat.

A szúnyogirtás szakszerű végrehajtásának és színvonalának biztosítása

Továbbra is az önkormányzatok feladata a szervezett szúnyogirtás esetén a lakosság értesítése, valamint a területen tevékenykedő méhészek értesítése. Az egyéb vonatkozó szabályok betartása pedig általánosságban a kivitelező vállalkozó felelőssége.

A szúnyogirtás szervezésének szakmai szempontjait a „Tájékoztató az engedélyezett irtószerekről és az egészségügyi kártevők elleni védekezés szakmai irányelveiről” c. kiadvány (röviden: *Irtószertájékoztató*) részletezi, mely a <https://www.nnk.gov.hu/index.php/jarvanyugyi-es-infekciokontroll-foosztaly/szakmai-tajekoztatok/tajekoztato-az-engedelyezett-irtoszerekrol-es-az-egeszsegugyi-kartevok-elleni-vedekezes-szakmai-iranyelveirol> linken érhető el.

Több panasz alapját képezi a szúnyogirtás hatékonyságának elmaradása. Ebben a tekintetben a 2024-ben végrehajtott célzott hatósági ellenőrzések széleskörű problémát nem tártak fel. A lakott területen végzett akár földi, akár légi kémiai szúnyogirtás eredménye egyaránt rövidtávú lehet, ha a szúnyoglárva a környező tenyészhelyen zavartalanul fejlődhetnek, és folyamatosan sodródhatnak a településre. Ezen felül a magáningatlanok területén a kisebb-nagyobb vizesedényekben folyamatosan fejlődő szúnyoglárva szintén napokon belül pótolják az irtás során elpusztított szúnyogpopulációt.

Mindazonáltal, valós és gyakori okai lehetnek a hatékonyság elmaradásának például, ha

- a szúnyogirtást végző jármű nem juttat ki megfelelő mennyiségű irtószert a területre (mert kis teljesítményű a ködképző berendezés vagy a jármű túl gyorsan halad),
- ha a jármű nem járja be a teljes úthálózatot,
- nem tartják be a megfelelő időjárásra vonatkozó követelményt, a légmozgás túl erős és nem lebeg elég ideig adott területen az irtószert.

Annak érdekében, hogy az irtási technológiák és az irtószerek hatékonysága nyomon követhető legyen, valamint, hogy a szúnyogok irtószerttel szembeni ellenállóképessége észlelhető legyen, egy független szakértőnek vagy a vállalkozóknak kötelező a kezelésekre hatékonyságukat felmérni. **A kémiai szúnyogirtás és a biológiai szúnyoglárva-irtás esetén egyaránt kötelező az indokoltság és hatékonyság mérése.** A mérések módszertanát szintén a fentebb hivatkozott *Irtószertájékoztató* részletezi.

A vonatkozó szabályok betartását a Járási Hivatalok ellenőrzik hatóságként. Ugyanakkor, nem csak megengedett, hanem kimondottan ajánlott, hogy az önkormányzat, mint megrendelő megfigyelje a szúnyogirtást és az azzal összefüggő tevékenységeket – ahogyan több település esetén ez meg is történik. Ilyen formán, az önkormányzat közvetlenül jelezheti a vállalkozónak, ha problémát vélelmez a kivitelezésben. Amennyiben az irtással kapcsolatban bármilyen jogszabályi vagy szakmai mulasztást tapasztalnak, érvényesítsék szerződés szerinti jogaikat, továbbá a panasszal

forduljanak a területileg illetékes járási hivatalhoz, mely megteszi a szükséges hatósági intézkedést.

A 2024-ben végrehajtott ellenőrzések adataiból kiderült az is, hogy sok olyan területen is végrehajtották a szúnyogirtást, ahol a kezelést megelőző indokoltasági méréseknél az indokoltaság ajánlott határértéke alatt maradt a szúnyogártalom. Az *Irtószer tájékoztató* szerint „A szúnyogirtás célja a szúnyogártalom elviselhető szintre csökkentése. A kezelésre kijelölt területnek azon a részén javasolt elvégezni a kémiai szúnyogirtást, amelynek mérőpontjain 60 csípés/óra/fő mértéket meghaladó szúnyogártalmat mértek a kezelés napján vagy az előző napon.”

A fentiek értelmében, amennyiben a szúnyogártalom mért értéke nem éri el a határértéket, a szúnyogirtást nem indokolt végrehajtani. Sőt, ha a mért szint ennél jelentősen alacsonyabb, akkor jár el helyesen a megrendelő, ha a kezelés lemondásáról dönt, ugyanez vonatkozik a kivitelezőre is. Ezt a lehetőséget már a szerződéskötésnél is indokolt figyelembe venni, különösen a kémiai irtásnál – egy rosszul megfogalmazott szerződés miatt ne tegyék ki a lakosságot és a környezetet a felesleges irtás okozta kemizációnak.

A központi szúnyoggyérítési program

A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény végrehajtásáról szóló 234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet 6/A. § (2) bekezdése szerint „A hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve vezetője irányítja az országos szúnyoggyérítési program keretében a szúnyoggyérítéssel kapcsolatos feladatok ellátását.” A katasztrófavédelem által koordinált országos szúnyoggyérítési program során a kezeléseket elsősorban jelentős szúnyogártalommal érintett területekre, azaz a Duna, a Tisza és mellékfolyói, valamint a kiemelt turisztikai régiók (Balaton, Velencei-tó, stb.) vonzáskörzetére terjednek ki.

A központi szúnyoggyérítési program kapcsán gyakran intézett kérdésekre a <https://www.katasztrofavedelem.hu/45/szunnyoggyerites-gyik#ablak> honlapon található felvilágosítás. A <https://www.katasztrofavedelem.hu/37838/heti-programok> linken pedig program heti ütemterve szerepel.

A Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság Gazdasági Ellátó Központjával (BM OKF GEK) is egyeztetve kérjük, hogy az önkormányzatok folyamatosan tájékozódjanak a központi szúnyoggyérítési program ütemezéséről és ne rendeljenek meg ugyanazon időpontokra külön szolgáltatótól is kémiai szúnyogirtást, amikor a település kezelését a központi programban már tervezik. Amennyiben mégis külön szolgáltatóval szeretnék elvégeztetni a kezelést, akkor pedig a lehető legkorábban jelezzék a BM OKF GEK felé, hogy nem igénylik abban az időpontban a központi programban végzett irtást. A járási hivatalok nyomon követik a szúnyogirtásra vonatkozó előzetes vállalkozói bejelentéseket, és amennyiben ugyanarra az időpontra (6 napon belül) ugyanarra a területre több szolgáltatótól is érkezik szúnyogirtási bejelentés, akkor a későbbi bejelentést tevő szolgáltatót figyelmeztetik, hogy a második kezelés előtt az indokoltasági mérés eredményeit a járási hivatal is megvizsgálja. Ezzel együtt a korábban végzett kezelés körülményeit és annak eredményességét is megvizsgálja a hatóság.

A szúnyoggyérítési heti ütemtervek (minden hét első munkanapján) és egyéb információk a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság honlapján a „Lakosság – Szúnyoggyérítés” menüpont alatt folyamatosan közzétételre kerülnek. A BM OKF GEK az ugyfelszolgalat.gek@katved.gov.hu e-mail címen fogadja a szúnyogirtással kapcsolatos önkormányzati megkereséseket és megadja a szükséges tájékoztatást a központi programban tervezett biológiai- és kémiai szúnyogirtásról. **A központi program és az önkormányzatok közötti kölcsönös kommunikáció elengedhetetlen annak érdekében, hogy minden fél a lehető leghatékonyabban tervezhesse és oszthassa be erőforrásait.**

Lakossági egyéni védekezés fokozása

A szúnyogok elleni védekezésben a lakosság figyelmének felkeltését és együttműködését nélkülözhetetlennek tartjuk, ugyanis a településeken jelentkező ártalmat részben, sőt egyes helyeken teljes egészében a ház körüli vízgyülemekben kifejlődő szúnyogok okozzák. Lakossági tájékoztató anyagaink nyilvánosan elérhetőek és letölthetőek a

<https://www.nnk.gov.hu/index.php/jarvanyugyi-es-infekciokontroll-foosztaly/141-lakossagi-tajekoztatok/altalanos-tajekoztatok/633-lakossagi-tajekoztato-a-szunnyogok-elleni-vedekezessel>

linken keresztül. Örömmel tapasztaltuk, hogy az önkormányzatok megismerték ezt a tájékoztatást, sőt néhányan saját lakossági információs anyagot is készítettek.

Kérjük, hogy a települések forgalmasabb pontjain (pl. vasútállomás, iskola, orvosi rendelő, valamint a nagyszámú vizes virágváza miatt a temetők bejáratánál is) a figyelemfelhívó plakát egy-egy példánya kerüljön kihelyezésre minden „szúnyogszezon” kezdetén. Amennyiben az önkormányzatnak erre lehetősége van, javasoljuk, hogy saját médiumaiban is hívja fel a lakosság figyelmét a szúnyogok elleni egyéni védekezés fontosságára.

Hatóságaink 2024. során több száz olyan telephelyet ellenőriztek, mely tevékenysége során lehetővé teheti a szúnyogok szaporodását. A kertészetek, gumiabroncs-lerakatok, hulladékkezelő és –tároló egységeknél a sok, kisebb edényben összegyűlő öntözővíz és esővíz például igen kedvező a szúnyoglárva fejlődése szempontjából. *A fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről szóló 18/1998. (VI. 3.) NM rendelet 36§* szerint a vérszívó szúnyogok egészségügyi kártevőnek minősülnek, melyek ellen a védekezés az ingatlan fenntartójának kötelezettsége, ennek elmulasztása esetén a népegészségügyi hatóság intézkedhet. A telephelyek üzemeltetői azzal eleget tesznek kötelezettségüknek, ha a pangóvíz 1-2 napon túli fennmaradását megakadályozzák.

Arra sajnos nincs kapacitása a népegészségügyi hatóságnak, hogy minden ingatlant rendszeresen ellenőrizhessen. Ugyanakkor, **ha az önkormányzat azt tapasztalja, hogy bármely ingatlan területén a fenntartó elmulasztja kötelezettségét és ezzel különösen nagy számú szúnyog fejlődését teszi lehetővé, hatósági intézkedés kérhető a területileg illetékes járási hivataltól.**

További jó gyakorlat, melyet több önkormányzat is folytat, hogy az érdeklődő lakosság részére szúnyoglárva-irtó tablettát szolgáltató, ösztönözve ezzel a közösséget, hogy az öntözésre használt esővizet biztonságosan gyűjthesse otthonában.

Sajnos a rendelkezésre álló információk szerint a Culinex Tab Plus szúnyoglárva-irtó tabletta pillanatnyilag a forgalmazás technikai problémái miatt nem elérhető, ennek rendezésére várunk. A lakosság részére ajánlható még a hatályos engedéllyel rendelkező *Protect szúnyoglárva-irtó tabletta/Biopren szúnyoglárva-irtó tabletta, az Insecto szúnyoglárva-irtó tabletta, és a Protect szúnyoglárva- és bolhairtó permet.* Ezek a szerek azonban nem biológiai szúnyoglárva-irtó hatóanyagot tartalmaznak, ezért élővízben és étkezési célra használt növények öntözővizében nem használhatók.

Tévhitek

A szúnyogirtás hatásosságával kapcsolatos több panasz tárgyát az képezi, hogy a földi kémiai szúnyogirtás során a gépkocsi úgy haladt, hogy nem szórt permetet vagy csak nagyon kevés irtószert juttatott ki.

- Korábban a gépkocsiról leggyakrabban melegköd-képzéssel juttatták ki a szúnyogirtószert, manapság inkább az úgynevezett ULV technológiát alkalmazzák, mely során azonos

készítményt, azonos dózisban használnak, viszont a porlasztást hőfejlesztés nélkül érik el. Ez különbözteti meg a módszert a melegköd-képzését technológiától. **Hatékonyságbeli különbség a két módszer között nincs.** Míg a melegköd-képzés egy sűrű füstszerű ködöt hozott létre a gépkocsi után, az ULV-eljárásnál a ködpermet kevésbé látványos, de a kijutó irtószermennyiség azonos. Az ország legtöbb térségében már a modernebb, közlekedést és a lakosságot kevésbé zavaró ULV technológiai került alkalmazásra. Továbbá, ahogyan korábban utaltunk rá, a hatékonyságot számos egyéb tényező ténylegesen befolyásolhatja, ezért kiemelten fontos és kötelező a hatékonyság objektív mérése.

Szintén gyakori észrevétel, hogy a légi kémiai szúnyogirtás hatásosabb volt, mert mindenhová eljutott az irtószer és a település környékét is kezelni lehetett.

- Az elképzelhető, hogy különösen a hosszú telekszerkezetű településeken a hátsó kertekbe az utcán kijuttatott irtószer kisebb hatékonysággal jut be, mint korábban a repülőgépről szórt permet, de a település szabálytalan utcaszerkezete is és az építmények utcán való elhelyezkedése is jelentősen meghatározhatja a hatékonyságot. A hatékonyság elmaradását azonban kötelező objektíven felmérni, csak ezután lehet bármit kijelenteni. Amennyiben egy városrész a kezelhetőség szempontjából körülményes a mérőpontok helyét annak megfelelően kell kijelölni.
- Az elképzelhető, hogy a légi szúnyogirtás közben a település körül is szórt irtószert. Ugyanakkor ez korábban sem volt szabályos és megengedett gyakorlat, úgy ahogyan a földi kémiai szúnyogirtásnál sem az. **Az irtószer-rezisztencia megelőzése és a nem célszervezet élővilág érdekében a települések lakott területei kezelhetőek a kémiai irtás során.** A természetes élővizektől és védett területektől úgyszintén védőtávolságot kell tartani.
- A biológiai szúnyoglárvá-irtás más elbírálás alá esik, mert ott az irtószert közvetlenül a vízbe kell juttatni, az előírás szerinti mennyiségben történő használata, az élővilágot érdemben nem károsítja.

Többen, leginkább a lakosság részéről fordulnak olyan kéréssel Hivatalunkhoz és a BM OKF GEK-hez is, hogy rendeljenek el szúnyogirtást valamely területen.

- A szervezett szúnyogirtást elsődlegesen a lakosság igényeinek kiszolgálására, a komfortérzet javítása érdekében végzik. Bár a szúnyogok csípése fertőzést közvetíthet, ennek hazánkban kicsi az esélye. Így jelenleg Magyarországon nem okoz közvetlen járványügyi kockázatot a szúnyogok jelenléte, még akkor sem, ha nagy egyedszámban fordulnak elő a vérszívók. A honos szúnyogpopuláció által évtizedek óta terjesztett nyugat-nílusi láz megbetegedéseket nyilvántartjuk, és a betegség 2018 kivételével rendszerint évi 10-40 közötti esetszámmal fordul elő és az esetek általában sporadikusan az egész országban, tehát nem egy-egy gócba jelentkeznek. Az invazív, trópusi eredetű szúnyogfajok csípésével terjedő fertőzéseket pedig ezidáig csak ritkán, behurcolt esetként (külföldön fertőződött személyeknél) mutatták ki. Az eddigi hazai vizsgálatok során nem találták meg a kórokozókat az invazív szúnyogokban. A rutinszerűen végzett szúnyogirtás tehát alapvetően a szúnyogok egyedszámától, zavaró hatásától függ és nem járványügyi érdekből történik.
- **Éppen ezért, tényleges járványhelyzetén kívül nem kerül „elrendelésre” szúnyogirtás.** A szervezett szúnyogirtást az országos szúnyoggyérítési programban a BM OKF GEK a szakértői által végrehajtott felméréseket figyelembe véve végezteti el, vagy az önkormányzatok saját költségvetésük terhére rendelhetik meg. Ez azonban nem kötelező.

- A szúnyogirtás járványügyi érdekből történő elrendelése esetén annak elvégzése kötelező lenne és a szokványosnál magasabb minőségellenőrzési követelményekhez lenne kötve. Ezzel együtt akár a területen lévő ingatlanoknál is tételesen vizsgálni kellene a szúnyogok és szúnyoglárva jelenlétét a teljes szúnyogmentesség biztosítása érdekében.